

Gymnázium Gelnica, SNP 1, 056 01 Gelnica

MATURITNÉ OKRUHY Z PREDMETU SLOVENSKÝ JAZYK A
LITERATÚRA

školský rok 2023/2024

Literatúra:

- 1) Literárne druhy a literárne žánre – znaky
- 2) Literárne žánre – poviedka, znaky, vonkajšia a vnútorná kompozícia poviedky
- 3) Literárne žánre – román, druhy, rozprávač, pásmo rozprávača a pásmo postáv
- 4) Literárne druhy a literárne žánre – dráma, znaky, dramatické žánre, vonkajšia a vnútorná kompozícia drámy
- 5) Literárne druhy a literárne žánre – poézia, ľudobtná, reflexívna, duchovná, spoločenská, osobná, poppoézia
- 6) Literárne druhy a literárne žánre – komédia, znaky, najvýznamnejší predstavitelia
- 7) Literárne druhy a literárne žánre – tragédia, znaky, najvýznamnejší predstavitelia
- 8) Periodizácia svetovej a slovenskej literatúry – časové ohraničenie, stručná charakteristika
- 9) Antická literatúra – časové ohraničenie, stručná charakteristika, kľúčoví autori a diela
- 10) Stredoveká literatúra – staroslovienska vzdelanosť, časové ohraničenie, stručná charakteristika, kľúčoví autori a diela
- 11) Humanistická a renesančná literatúra – časové ohraničenie, stručná charakteristika, kľúčoví autori a diela
- 12) Barok - časové ohraničenie, stručná charakteristika, didakticko-reflexívna poézia
- 13) Klasicizmus a osvietenstvo – klasicizmus a osvietenstvo vo svetovej literatúre, časové ohraničenie, stručná charakteristika, kľúčoví autori a diela; J. Kollár, J. Hollý – ich kľúčové diela
- 14) Romantizmus – slovenský romantizmus, časové ohraničenie, znaky, Ľ. Štúr – vedúca osobnosť slovenského romantizmu, ďalší autori, prehľad kľúčových diel, postava romantizmu, sylabický veršový systém;
- 15) Realizmus – časové ohraničenie, stručná charakteristika, Balzac – Otec Goriot, naturalizmus
- 16) Literárna moderna a avantgarda – časové ohraničenie, stručná charakteristika, kľúčoví autori a diela

- 17) Literatúra medzivojnového obdobia – slovenská medzivojnová próza - časové ohraničenie, rôznorodé umelecké smery a prúdy;
- 18) Svetová literatúra po roku 1945 – časové ohraničenie, stručná charakteristika, rôznorodé prúdy a smery; spasiteľský prúd v americkej literatúre – J. D. Salinger
- 19) Slovenská literatúra po roku 1945 – časové ohraničenie, stručná charakteristika, rôznorodé tendencie;
- 20) Rôznorodé témy v literatúre svetovej a slovenskej – téma ženy, jej rôznorodé spracovanie; sociálna téma, jej rôznorodé spracovanie; láska a jej spracovanie v slovenskej poézii;
- 21) Humor, irónia, satira v dielach svetovej a slovenskej literatúre;
- 22) Literárne typy postáv – rôznorodé typy postáv v rôznych obdobiach literatúry
- 23) Veršové systémy v literatúre – časomerný, sylabický, sylabotonický – ich uplatnenie v rôznych obdobiach;

Slovenský jazyk:

- 1) Komunikácia – druhy, spoločenské zásady
- 2) Lexikológia – lexikografia, rôzne druhy slovníkov; slovná zásoba, štýlové rozvrstvenie SZ; frazeológia – príslovia a porekadlá, pranostiky;
- 3) Morfológia – systém slovných druhov, gramatické kategórie
- 4) Syntax – veta, vety podľa modálnosti, zloženia, členitosti, interpunkcia v jednoduchej a zloženej vete; súvetia – prirad'ovacie, podrad'ovacie;
- 5) Jazyk a reč – kodifikátori slovenčiny, jazyk, reč, funkcie jazyka, jazyková norma, kodifikácia, kodifikačné príručky, kodifikačná inštitúcia; národný jazyk, členenie národného jazyka, jazykovedné disciplíny;
- 6) Funkčné jazykové štýly, slohové postupy a slohové útvary – ich znaky a charakteristika;
- 7) Výkladový SP – znaky, úvaha, výklad, výklad v práci SOČ;
- 8) Rečnícky štýl – znaky, typy; rečnícke útvary
- 9) Opisný SP, druhy opisu; charakteristika – priama nepriama, autocharakteristika
- 10) Publicistický štýl – znaky, charakteristika, publicistické žánre;
- 11) Informačný SP, informácia, informatika, osnova, konspekt, excerpt;
informačné pramene – primárne, sekundárne, terciárne;
- 12) Životopis – administratívny a beletrizovaný;
- 13) Administratívny štýl – znaky, útvary, žiadosť;

- 14) Rozprávací SP, rozprávanie, umelecké rozprávanie – jeho znaky;
- 15) Ortoepia a ortografia – diakritické a interpunkčné znamienka; ortoepia, ortoepické javy;
- 16) Prozodické vlastnosti reči; pravopisné princípy v slovenčine, PSP